

TAPAHTUI OMASSA PIIRISSÄ

Huovisten sukukokous

Huovisten sukuseuran vuosikokous pidetään Kuivajärvellä Domnan Pirtissä lauantaina 7. heinäkuuta 2001 klo 9.00. Vuosikokousasioiden käsittelyn jälkeen vapaata seurustelua ja proasniekkaohjelmaa.

Klo 16 sukutapaamisen ohjelmallinen osuus Kuivajärven lavalla tai pirtin sisätiloissa säästä riippuen. Proasniekka jatkuu lauantai-iltana ja sunnuntaina. Tarkempi kokousohjelma jäsen-tiedotteessa ja Onnako-lehdessä kesäkuussa. Ruokailua varten tulee ilmoittautua Ritva ja Pentti Huoviselle 30.6 mennessä puh. 08-723 179. - Yhteystiedot: Pj Pertti Huovinen, Hyrynsalmi, puh. 08-741 833 tai 0400-231026.

Väitöskirja vanhasta Valamosta

Fil.lis Hannu Kilpeläinen on väitellyt Helsingin yliopiston uskontotieteen laitoksella aiheesta Valamo - karjalaisten luostari. Yli 500-sivuisessa teoksessaan hän käsittelee erittäin elävästi ja monipuolisesti elämää Valamon luostarisaarilla maailmansotien välisenä aikana.

Lukuisat lainaukset kirjeistä ja erilaisista raporteista antavat tekstille cloa, joten se ei ole liian raskas tavallisen maallikonkaan luettavaksi. - Teosta saa ainakin Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjakaupasta Helsingissä. Hinta 180 mk.

RAJA AUKI SALLASSA

Sallan tilapäinen rajanylityspaikka avattiin monien mutkien - mm. kiista sähköön toimittamisesta - huhtikuun alussa. Rajanylityspaikka on avoinna normaalisti maanantaista perjantaihin klo 07.00 - 19.00 ja lauantaisin klo 07.00 - 15.00. Aukioloajat on syytä tarkistaa etukäteen.

Stalinin vainojen suomalais-uhreista on koottu luettelo

Turussa toimiva Siirtolaisuusinstituutti on julkaissut 650-sivuisen kirjan, luettelon Stalinin vainojen uhreina ammutuista ja vankeleihin kuolleista venäjän-suomalaisista 1930-luvun alusta aina 1950-luvun lopulle. Tiedot on koonnut Eila Lahti-Argutina.

Vuoden 1917 vallankumouksen jälkeen ja II maailmansodan välisenä aikana arviolta 25 000-30 000 suomalaista meni Neuvostoliittoon. Tuhannet heistä tuomittiin kuolemaan poliittisina rikollisina, vastavallankumouksellisina, nationalisteina, vakoilijoina ja tihutyöntekijöinä.

Markku Kangaspuro toteaa hiljattain ilmestyneessä laajassa tutkimuksessaan "Neuvosto-Karjalan taistelu itsehallinnosta" (Nationalismi ja suomalaiset punaiset Neuvostoliiton vallankäytössä 1920-1939), että Neuvosto-Karjalassa juuri suomalaiset joutuivat "suuren vihan" pääkohteeksi: Uhrien määrä oikeuttaa Kangaspuron mukaan puhumaan etnisestä puhdistuksesta.

Ylikonemestari Juhani Tserni kuoli Lieksassa 13.3.-01. Hän oli syntynyt Pielisjärvellä 11.2.1933. Elämäntyönsä hän teki merillä eri varustamoiden palveluksessa.

Juhani Tsernin isä oli Repolan Tuulivaarasta Mikko Tsernin poika, äiti saman pitäjän Kipon kylästä Vasili Lukinin tytär.

- Liisa Simonen o.s. Tserni

Kutsun tuonilmaisiin sai 27.3.-01 Maikki Mäkinen o.s. Remu Lapualla. Hän oli syntynyt Vienan Karjalassa Vuokkiniemessä 5.2.1927, ja vietti lapsuutensa synnyinkylässään.

Jatkosodan puhjettua Maikki joutui erilleen perheestään jäden kotikyläänsä. Hän kävi sota-aikana Hiilisuon isäntä- ja emäntäkoulun (II-kurssi 1943-44) Petroskoin lähellä ja asettui sodan loputtua Etelä-Pohjanmaalle, missä hänellä oli sukulaisia. Oltuaan aluksi koti-apulaisena hän siirtyi ravintolalalle Vaasaan, josta avioituttuaan Ylistaroon.

Maikki oli taitava hieroja. Aviomielen kuoltua hän muutti Lapualle, missä ystäväystyi monien vanhusten kanssa auttaen ja hoivaten heitä. - Vaikea sairaus päätti tämän heimoalaisemme maallisen elämän. Hän uskoi vahvasti tuonpuoleiseen elämään. - HK

Espoossa vuosikymmeniä opettajana työskennellyt rehtori, taiteilija kuoli **Toivo Kuusi** 6.4.-01. Hän oli syntynyt 21.4.1916 Michiganissa Yhdys-

valloissa, missä isä toimi siirtolaispappina. Perhe palasi Suomeen pojan ollessa nelivuotias.

Toivo Kuusi tuli ylioppilaaksi Sortavalan lyseosta 1936. Opettajaksi hän valmistui Jyväskylän kasvatustieteiden korkeakoulussa. Jatkosodan aikaan hänet määrättiin opettajaksi Aunuksen Kuujärvelle Agvehen kouluun. Siellä hän oppi lyydiläislapsia opettaessaan itsekin lyydin kielen.

Sotien jälkeen Toivo Kuusi oli opettajana ja johtajana Vanajan koulussa ja vuodesta 1957 Jousenkaaren koulun rehtorina Espoon Tapiolassa.

Opiskeluvuosiinaan Jyväskylässä hän toimi ylioppilaskunnan isäntänä ja Akateemisen Karjala-seuran Jyväskylän osaston puheenjohtajana 1940-41. Sodan jälkeen AKS:n valakirjat annettiin hänen säilytettäväkseen. Hän luovutti ne 1970-luvun puolivälissä Helsingin yliopiston kirjastolle.

Toivo Kuusi oli lahjakas graafikko erityisalanaan puupiirokset. Ensimmäisen näyttelynsä hän piti 1950 ja oli Suomen sotainvaliditaiteilijat ry:n perustajajäsen ja pitkäaikainen puheenjohtaja.

Olga Uusi-Ilkainen o.s. Potapoff kuoli 97 vuoden iässä 5.3.-01 Pudasjärvellä. Hän oli syntynyt Pistojärven Hirvisalmen kylässä. Karjalan kansannousun jälkeen 1922 edessä oli evakkomatka Suomeen keskellä sydäntalven pakkasia uutta elämää aloittelemaan.

Tuolloin 18-vuotias Olga kävi Kuusamossa kansanopiston ja meni 1924 naimisiin Pudasjärven Livon kylästä kotoihin olleen Aukusti Uusi-Ilkaisen kanssa. Karjalaan jääneistä ja sinne amnestian aikana 1926 palanneista heimolaisistaan Olga kuoli uutisia ensimmäisen kerran jatkosodan aikaan. Yhteydet paranivat jäljelle, ja perestroikan vuosina 1991 Olga itsekin pääsi käymään kotikonnuillaan Hirvisalmen messuissa.

Karjalan Heimon seuraavan numeron tarkoitetut kirjoitukset tulee postittaa toimitukseen viimeistään 23. heinäkuuta. Kesänumeron olisi hauska saada tietoja karjalaisista ylioppilaista ja koulunsa päättäneistä.

Outi **Arhippainen** kuoli Karjaalla 16.5.-01. Hän oli syntynyt Vienan Karjalassa Kiestingin Kiisjoen kylässä suuren Tuoppajärven rannalla 15.3.1907.

Suomeen Outi tuli suuren pakolaisaallon mukana alkutalvesta 1922. Täällä hän hakeutui opintielle ja kävi Lahden kansanopiston vv. 1926-27. Avioliiton hän solmi Niilo Arhippaisen kanssa v. 1939.

Outin poismenon kautta menetimme sukumme viimeisen Vienan syntyneen jäsenen ja ystävän. Hänen kotinsa oli aina avoinna ja sen emäntä ystävällinen, vieraanvarainen ja lämminhenkinen ihminen. Menetimme paljon.

Outi siunattiin Karjalan kirkkomaahan suremaan jääneen aviopuolison, sukulaisten ja ystävien läsnäollessa 23.5.-01.

Olli Karinoja

MERKKIPÄIVIÄ

Sanni Tyynelä.

90 vuotta täytti **Sanni Tyynelä**, ent. Salmenkorva Kuusamossa 24.4.-01. Hän on syntynyt Vienan Pistojarvella Hirvisalmen kylässä. Hänen vanhempiensa olivat Andrei Salmenkorva (Potapoff) ja Mari o.s. Ivanova.

Elämä Sannin lapsuusvuosina oli kovaa ja työntäyteistä. Kurkkumätä vei kahdessa viikossa ainakin neljä hänen isänsä sisaruksista ja jäihin hukkui kotirannan lähellä kolme vanhanakin veljeä. Isä Andrei sai surmansa punaisten ja valkoisten välisissä kahinoissa 1920. Tilanne kiristyi sikäli, että lopulta Sannin äiti Mari valjasti hevosen, ja niin lähdettiin helmikuun pakkasissa 1921 pakomatalle Suomeen. Reen perässä oli vielä iso kelkka ja toinenkin reki, mukana yhteensä 16 henkeä. Kurvisen Haapala, Likoniemi ja Kuusamon kirkonkylän Kyhälä olivat ensimmäisiä asuinpaikkoja täällä Suomessa.

Sanni kävi kansakoulun kolmessa vuodessa ja työskenteli sitten kauppa-alalla, mm. Tero Ahavalla, Kaukoniemellä ja Homasen kaupassa Paanajärvellä ja Sovajärvellä. Vuonna 1939 hän avioitui Uhtualta kotoisin olleen Aleksi Tyynelän kanssa. Kuusi lastaan (kolme poikaa ja kolme tyttöä) Sanni kasvatti kunnon ihmisiksi, työtä pelkäämättömik-

si, rehellisiksi ja Jumalaan luotaviksi. Aleksi kuoli 1984. Lapset elivät tuolloin jo omaa elämänsä.

Isältään Sanni ehti oppia monia hyviä elämäntaitoja sekä paljon vanhaa perinnettä, sukuhistoriaa, lauluja, runoja ja karjalais-häät. Sannin muistuinpanojen pohjalta on syntynyt mm. kirja "Vienan tytön tie". Myös karjalaiset häät on merkitty muistiin, samoin Titanicin laulun 91 säettä. Hänet on palkittu kahdesti kirjoituksistaan.

Vuonna 1989 Sanni siirtyi Määttälänvaarasta kirkolle Porkkatörmän palvelukotiin omaan huoneistoon. Syntymäpäivillä huhtikuussa oli juhlavieraita tuvan täydeltä. Lahjoja tuotiin, puheita pidettiin ja laulettiin. Itse päivän sankari oli varsin pirteällä tuulella ja loihe jopa lausumaan runoakin. - MT.

70 vuotta täytti 1.2.-01 Kangaslamilla opettaja **Valde Larinmaa**, ent. Jevsejev. Hän on syntynyt Aunuksen Karjalassa Mäntyselän kunnan Plakkuvaaran kylässä. Suomeen hän tuli 13-vuotiaana, kun joukkomme vetäytyivät Itä-Karjalasta.

Valde Larinmaa.

Nuoruusvuotensa Valde vietti Jyväskylässä, mielti Ateneumiin pyrkimistä, mutta valmistui 1958 Raahesta kansakoulunopettajaksi. Kansalaiskoulun opettajatutkinnon hän suoritti Raumalla 1969. Kangaslamilla hän toimi sitten opettajana lähes parikymmentä vuotta ja hoiti samalla virkansa ohella monia luottamustehtäviä, järjesti juhla-, mm. vuotuiset Kangaslampi-päivät, ja ohjasi näytelmiä, lauloi ja soitti, pani alulle useita muistomerkkejä ja oli perustamassa paikkakunnalle kotiseutumuseota. Voi sanoa, ettei Kangaslamilla ollut vv. 1960-85 montakaan kulttuuritapahtumaa - tai hanketta ilman Valden mukanaoloa.

Kaikella on kuitenkin rajansa. "Reppu tuli täyteen, kävi liian raskaaksi", hän totesi taannoin Warkauden Lehden haastattelussa. Niinpä Valde teki radikaalisen ratkaisun - irrottautui kaikesta entisestä ja lähti viideksi vuodeksi Lapin perukoille Nellimiin, asui sitten jonkin aikaa Ivalossa ja siirtyi sieltä Tornioon. Nyt runsas vuosi sitten hän on palannut virkeänä eläkeläisenä takaisin Kangaslamille itse aikoinaan rakentamaansa taloon kirkonkylän lähelle ystäviensä ja hyvien naapurien pariin.

Valde Larinmaa pitää sisaruksineen tiiviisti yhteyttä Karjalaan. Siellä hänellä on koko joukko sukulaisia, parisensikymmentä serkkua ja tati. Karjalaisuus näkyy myös hänen kodissaan monin tavoin, ei niinkään päältäpäin, vaan sisustuksessa ja yksityiskohdissa. -SV

70 vuotta täytti **Veikko Kaakinen** 30.4.-01 Kuusamossa. Veikko tunnetaan hyvin kotiseudullaan, mutta ehkä vielä paremmin Karjalan puolella. Hän on vuosien mittaan kuljettanut satoja tavara-lähetyksiä (ruuanpuolta, vaatetta, rakennustarpeita, kirjoja, koulutarvikkeita ja muuta apua) milloin Uhtualle, milloin Kiestinkiin, milloin Pääjärvelle jne. Pohjois-Vienan kylät ja tiet Veikko tuntee melkein kuin omat taskunsa. - Päivän sankarille kieltäminen ystävät järjestivät juhlahetken paikallisen kulttuuritalon gornitsassa. Myös Karjalan Heimo yhtyi onnitteeluihin!

60 vuotta täytti kauppaneuvos **Vesa Lammela** Kiukaisissa 12.5.-01. Hän kuuluu uhtualais-syntyiseen Soffronoffien kauppiassukuun. Kaupankäynti jatkuu jo neljännessä polvessa.

Aleksandr Barantsev.

Kielentutkija Aleksandr **Barantsev** täytti 70 vuotta 21.4.-01 Petroskoissa. Hän on syntynyt entisen Pyhäjärven kunnan Peltoisen kylässä.

Suoritettuaan loppututkinnon Petroskoin yliopiston suomalais-ugrilaisessa osastossa 1961 hän ryhtyi tutkimaan kotikylänsä Peltoisen lyydiläismuretta. Keräämäänsä laajan materiaalin pohjalta hän valmisteli 1968 kandidaatin väitöskirjan lyydiläisen puhekielen fonologisista keinoista. Barantsevin muista julkaisuista mainittakoon 1978 ilmestynyt kokoelma lyydin kielennäytteitä Peltoisen kylästä. Siinä kieliemestarina on ollut hänen äitinsä Anna Ignatjeva.

• **Muistakaa** lähettää tiedot erilaisista perhetapahtumista Karjalan Heimossa julkaistavaksi. Osasto "Tapahtui omissa piirissä" on nimenomaan lehden lukijoiden oma palsta, jonka edesmenneet Boris Karpela perusti hajallaan olevien karjalaisien yhdistämiseksi. Tapahtumia, joista voi kirjoittaa, on paljon: merkkipäivät, läheisen poismeno, koulunsa päättäneet ja juuri tällä hetkellä kevään ajankohtainen asia: uudet ylioppilaat. Kynä käteen!

KYYKKÄ
1951-2001